

[Helle Degn]

gensidige afhængighed så stor, at kriser og krige i den tredje verden ofte har følgevirkninger for os.

Vi må desværre konstatere, at den internationale økonomiske krise medfører en stigende egoisme hos mange industrilande. Selv om industrilandene i princippet har erklæret sig enige i nødvendigheden af en ny økonomisk verdensorden, er viljen til at udmønte principerklæringerne i konkrete resultater meget begrænset. Sammen med de øvrige nordiske lande og gennem EF må vi fortsat søge at presse industrilandene som helhed til at vise en lidt mere imødekommende holdning til u-landenes krav om ændring i de grundlæggende strukturer i verdensøkonomien. Gennem en relativt høj u-landsbistand kan vi selv i praksis bevise vor solidaritet med u-landene, og vi kan vel også håbe på eksemplets magt. Jeg synes, det er beskæmmende, at etablerede industrilande som USA, Vesttyskland, Storbritannien, Japan, Østrig og Schweiz yder så lidt i u-landsbistand, som tilfældet er, for slet ikke at tale om de socialistiske lande.

Udenrigsministeren har i sin redegørelse præsenteret en helhed af hensyn, som ligger til grund for regeringens bistandspolitik. En sådan helhed er et resultat af kompromiser mellem de partier, der positivt går ind for, at vi skal opfylde vores forpligtelser over for u-landene. Heldigvis har vi gennem mange år haft et bredt flertal bag denne linje. Det er vel egentlig kun fremskridtspartiet, der med sine snævre egoistiske synspunkter mener, at vi slet ikke skal støtte u-landene med statslige midler. Jeg synes i den forbindelse, det er værd at notere, at befolkningen som helhed bakker u-landsbistanden op. En gallupundersøgelse, som blev offentliggjort i Berlingske Tidende den 19. februar i år, viste således, at 60 pct. af de adspurgte kunne gå ind for, at vi sammen med andre, ligestillede lande skulle yde 1 pct. af nationalindkomsten i u-landsbistand.

Selv om vi fra socialdemokratiets side kan støtte bistanden i dens nuværende sammensatte form, er der naturligvis elementer i den, som vi sætter højere end andre. For udviklingslandene selv er der afgørende fordele ved at modtage bistanden gennem internationale organisationer. De slipper på den måde for at skulle underkaste sig de handelsmæssige og politiske bindinger, som nogle giver-

lande er tilbøjelige til at knytte til deres bistand, og som forringer bistandens nytteværdi for modtagerlandene.

Vi har selv som et lille land interesse i at styrke FN og andre internationale organisationer. Gennem en indsats for at løse de alvorlige fattigdomsproblemer i udviklingslandene vinder FN-organisationerne en troværdighed og tillid, som kun kan gavne FN's muligheder for at løse andre problemer. Derfor må vi arbejde for, at andre lande øger den multinationale bistand. Det kan vi bl. a. gøre ved selv fortsat at yde halvdelen af vores egen bistand multilateralt.

Den vigtigste forskel mellem gavebistand og udviklingslån er i virkeligheden ikke, at den ene form er en gave og den anden et lån. Lånene indeholder et gaveelement på helt op til 90 pct., og i praksis eftergives lånene til de mindst udviklede udviklingslande. Nej, den reelle forskel er, hvad bistanden bruges til, og at lånene i modsætning til gaverne principielt skal bruges her i landet til indkøb af kapitaludstyr og tjenesteydelser.

Gavebistanden betyder i praksis, at vi har en bred vifte af muligheder for at støtte projekter, der kommer de fattigste befolkningsgrupper direkte til gode og direkte kan medvirke til at opfylde disse gruppers helt elementære behov for fødevarer, drikkevand, bedre sundhedsforhold, elementær undervisning osv. Med lånebistanden er vi begrænset til at virke dér, hvor dansk industri kan levere kapitalgoder. I forhold til u-landenes behov kan denne begrænsning nok komme til at virke lidt tilfældig.

Dansk erhvervsliv skal naturligvis have lige så gode muligheder for at bidrage til udviklingsprojekter med vare- og tjenesteydelser, som erhvervslivet har i andre industrialiserede lande, men formålet med vores u-landspolitik er at imødekomme u-landenes behov, ikke nødvendigvis erhvervslivets behov, selv om det er fint, hvis de to behov falder sammen. Har dansk erhvervsliv behov for støtte, må det ske over erhvervspolitikken, arbejdsmarkedspolitikken, skattepolitikken osv. og ikke direkte over de i den store sammenhæng meget beskedne bistandsbevillinger. Vi så derfor gerne, at vi med tiden fik nedbrudt skellet mellem udviklingslån og gavebistand, således at bistanden i samarbejde med u-landene kunne kanaliseres derhen, hvor behovene er størst.